

4- Öğrenci metinleriyle yürütülen çalışmaların metinsellik açısından incelemesi**Mustafa CEYLAN¹**

APA: Ceylan, M. (2021). Öğrenci metinleriyle yürütülen çalışmaların metinsellik açısından incelemesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (25), 56-70. DOI: 10.29000/rumelide.1032365.

Öz

Dil becerilerini kullanmanın en etkili ve kalıcı yolu yazılı anlatımdır. Yazılı anlatım sürecinde elde edilen tüm ürünler metin olarak kabul edilmemekte ve bulundurması gereken bazı özellikler vardır. Metinsellik öğeleri yazılı bir ürünün metin olarak nitelendirmesini sağlayan özelliklerden biridir. Bu çalışmanın amacı, öğrencilerin yazılı anlatım ürünlerini metinsellik öğeleri bakımından inceleyen araştırmalara yönelik bir literatür taraması oluşturmaktır. Metinsellik ölçütleri ile yapılan çalışmaların çoğunun basılmış eserler üzerinde yapılmış olması öğrencilerin yazılı ürünlerindeki metinsellik beceri düzeylerine karşı bir merak oluşturmuştur. Çalışmanın ilk aşamasında “Metinsellik”, “Bağdaşıklık”, “Tutarlılık”, “Amaçlılık”, “Kabul Edilebilirlik”, “Bilgilendiricilik”, “Duruma Uygun Olma” ve “Metinler Arasılık anahtar sözcükleri belirlenmiştir. Anahtar sözcükler kullanılarak “Ulakbim, Google akademik, Eric, EBSCHost, Sage ve Web of Science” veri tabanları taranmıştır. Taramalar sonucunda elde edilen 74 araştırma dâhil edilme ölçütlerini karşılamaları bakımından incelenmiş ve ölçütleri karşılayan 20 araştırma içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. Çalışma sonunda, yaklaşık 29 yıl boyunca çeşitli araştırmaların yapıldığı ve 2011 yılından sonra bu alanda yapılan çalışmaların sıklığı, araştırmalarda araştırma yaklaşımlarından nicel yöntemin daha fazla kullanıldığı, metinsellik öğelerinden en sık bağdaşıklık ve tutarlılık öğelerinin çalışıldığı, katılımcıları açısından bakıldığında en fazla çalışmanın ortaokul ve lisans öğrencileri ile yürütüldüğü ve çoğunlukla sınıflar arasında metinsellik öğelerinin kullanım sıklıklarının karşılaştırıldığı bulguları elde edilmiştir. Elde edilen bulgular alan yazın çerçevesinde yorumlanarak tartışılmış ve deneysel çalışmalara ihtiyaç duyulduğu, ilkököl dönemindeki çalışmalara ağırlık verilmesi gerektiği, ayrıca bağdaşıklık ve tutarlılık öğeleri dışındaki metinsellik ölçütlerine de çalışmalarda yer verilmesi gerektiğine sonuçlarına yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Metinsellik, yazılı anlatım, bağdaşıklık, tutarlılık, metinlerarasılık

A text analysis of the studies conducted with student texts**Abstract**

The most effective and permanent way to use language skills is written expression. All products obtained in the written expression process are not accepted as texts and there are some features that they should have. Textuality is one of the features that make a written product qualify as text. The aim of this study is to create a literature review for studies that examine students' written expression products in terms of textuality. The fact that most of the studies with the textuality criteria were done on the printed works created a curiosity about the textuality skill levels of the written products of the students. In the first stage of the study, the keywords “Textuality”, “Coherence”, “Consistency”, “Purposeness”, “Acceptability”, “Informativeness”, “Relevance to the Situation” and “Intertextuality”

¹ Dr. Arş. Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü (Artvin, Türkiye), mceylan@artvin.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-1922-0161 [Araştırma makalesi, Makale kayıt tarihi: 06.10.2021-kabul tarihi: 20.11.2021; DOI: 10.29000/rumelide.1032365]

were determined. "Ulakbim, Google academic, Eric, EBSCHost, Sage and Web of Science" databases were searched using keywords. 74 studies obtained as a result of the scans were examined in terms of meeting the inclusion criteria, and 20 studies that met the criteria were examined with the content analysis method. At the end of the study, it was concluded that various researches were conducted for about 29 years, studies in this field became more frequent after 2011, quantitative method was used more than research approaches, cohesion and coherence items were studied most frequently among the textuality items. The findings of the study were carried out and the frequency of use of textuality items was mostly compared between classes. The findings were interpreted and discussed within the framework of the literature, and it was concluded that experimental studies are needed, that studies in the primary school period should be emphasized, and that textuality criteria other than cohesion and coherence should be included in the studies.

Keywords: Textuality, written expression, cohesion, coherence, intertextuality

Giriş

Günümüzde iletişim ve dil becerilerinin önemi gittikçe artmaktadır, yazı da icat edildiği günden itibaren gittikçe güçlenen bir iletişim aracıdır. Yazılı anlatım becerisi, dil becerileri içerisinde konuşmadan daha sonra gelişmektedir. Yazının alanyazındaki geçmişi incelendiğinde konuşma becerisinden daha önceki tarihlerde de var olduğu görülmektedir. Bu bulguların konuşmanın kalıcı olmamasından kaynaklandığı düşünülmekle birlikte yazının, konuşma becerisinin aksine kalıcı olmasından dolayı tarihin başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Çağımızda teknolojinin gelişmesi ile yazılı anlatımın konuşma becerisine olan üstünlüğü daha fazla hissedilebilmektedir. Son yıllarda milyarlarca internet kullanıcısı olduğu ve yine milyarlarca web sayfasının ziyaret edildiği düşünüldüğünde, yazılı anlatım becerisinin ne denli önemli olduğu daha iyi anlaşılmaktadır (Beyreli, Çetindağ ve Çelepoğlu, 2005, s. 36).

İnsanlar duygu, düşünce ve beklentilerini diğerlerine aktarabilmek isterler, bakıldığında kendini ifade edebilme becerisi toplumların temel ihtiyacıdır ve bunun içinde dil becerilerine gereksinim duyarlar (Berninger ve Abbott, 2010). Bu nedenle ulusal ve uluslararası alan yazında bireylerin kendini ifade edebilme becerisi üzerinde önemle durulan bir konudur (Yılmaz, 2012). Dil becerilerini kullanmanın en etkili ve kalıcı yolu yazılı anlatımdır.

Yazma becerisi; kişinin algıladığı dünyayı ifade etmeye çalışması, kafasındaki soyut kavramları harfler vasıtasıyla ete kemiğe bürüyerek somutlaştırma çabasıdır. Bu somutlaştırma çabası kişiden kişiye göre farklılaşır. Bazı öğrenciler duygu, düşünce ve bilgilerini yazıya uygun içerikte, düzende ve şekilde dökmekte zorlanırlar (Westwood, 2008). Bu durumun birçok nedeni vardır. Kişinin yetiştiği çevre, bireysel farklılıklar, aldığı eğitim bu nedenlerden birkaçıdır (Senechall, Hill ve Malette, 2018). Yazma eğitimi ile ilgili yapılan çalışmaların geneline bakıldığında bu becerinin aynı ölçülerde olmasa da herkese öğretilbileceği sonucuna ulaşırlar (Çoban, 2012). Aynı düzeyde olmasa da, her birey yazılı üretimler meydana getirir. Dolayısıyla da metin, bireylerin kendilerini ifade etmelerine olanak sağlayan yöntemlerden biridir.

Metin

Metin her ne kadar sözcük ve tümcelerin bir araya gelmesiyle oluşuyor görünse de aslında metin kendini oluşturan sözcük ve tümceler toplamından çok daha farklı, kendine has bir yapıya sahiptir (Haliday ve Hasan, 1976; Güven, 2014). Oluşturulan metinler metin yazarının yaşına, birikim seviyesine, kendini

geliştirmiş olma düzeyine, sahip olduğu kelime hazinesi düzeyine ve buna benzer farklı niteliklere bağlı olarak değişiklik gösterir.

Bir metnin oluşturulması için bir takım süreçlerden geçmesi gerekmektedir. Metin, sözcük ve cümleleri barındıran basit bir yapı değil, onlar aracılığıyla oluşan bir bütündür (Haliday ve Hasan, 1976; Bae, 2001; Güven, 2014). Metin oluşturma iç içe geçmiş bir süreç olarak ilerler ve bu süreçte belirli aşamalardan geçilerek ortaya çıkar (Tok ve Gönülal, 2014). Öncelikle konu belirlenerek, üzerinde düşünülerek ve ifade etme yöntemine karar verilir. Ardından oluşturulan taslak metin ortaya çıkar ve kontrol edilir. Yapılan kontrollerde gözlenen hatalar belirlenir ve bunlarla ilgili düzeltmeler yapılarak son hali verilir (Dağışan, 2018). Cümlelerin ve sözcüklerin dilbilgisi kurallarına göre değerlendirilmesinde olduğu gibi, metinlerinde uygunluğunu değerlendirmede kullanılan çeşitli metinsellik ölçütleri bulunmaktadır (Günay, 2003; Lüleci, 2010; Karaağaç, 2013).

Metinsellik ölçütleri

Tüm yazarlar yazılı ürünlerinin nitelikli olması için çaba harcasalar da, ortaya çıkan tüm metinler maalesef nitelikli değildir. Metinlerin nitelikli olarak adlandırılması için bulundurmaları gereken bazı ölçütler bulunmaktadır. De Beaugrande ve Dressler (1981) bir yazılı ürünün metin sayılabilmesi gereken ölçütleri yedi kategoride değerlendirmiştir;

1. Bağdaşıklık: metni oluşturan birimler arasındaki anlam bütünlüğünü ve sözcükler arasındaki geçişleri sağlayan öğelerdir. Metnin tamamındaki anlamın anlaşılması ve yorumlanması işlemi; cümlelerin ve paragrafların hem kendi içlerinde hem de aralarında oluşmaktadır (Coşkun, 2005; Can, 2012; Yılmaz, 2012; Dağışan, 2018).
2. Tutarlılık: anlam ve mantık bütünlüğü; anlatım planı, yazılı ürünlerde ele alına konunun anlam olarak ortaya çıkardığı ana düşünce açısından metnin tamamında bulunması gereken ilişki ve bağlantıdır. Metni meydana getiren sözcük, cümle ve paragraflar arasındaki konu ve ana düşünceyi barındıran anlatım yöntemindeki anlam bütünlüğü olarak da adlandırılabilir (Coşkun, 2005; Karatay, 2010; Yılmaz, 2012; Dağışan, 2018).
3. Amaçlılık: yazar tarafının oluşturulan metnin belirli bir amaca hizmet etmesidir. Her yazılı ürün belli bir amaca hizmet eder, metin yazarın amacını ne kadar barındırabilirse, yani okura ne kadarını ulaştırabilirse o kadar nitelikli kabul edilmektedir (Coşkun, 2005; Karatay, 2010; Yılmaz, 2012; Dağışan, 2018).
4. Kabul edilebilirlik: metnin ana fikrinin aktarılmasının ardından bu düşüncenin okurlara en uygun şekilde, açık ve kanıtlanabilir olarak sunulmasıdır. Bir metnin kabul edilebilirliği amaçlılık ile doğru orantılıdır, bir metnin amaçları ne kadar net ortaya konulursa okurlar tarafından kabul edilebilirliği de o kadar yüksek olmaktadır (Coşkun, 2005; Karatay, 2010; Yılmaz, 2012; Dağışan, 2018).
5. Bilgilendiricilik: metinde okurun eski bilgilerini hatırlamasını ve yeni bilgiler edinmesini sağlanmasıdır. Eski bilgilerin fazla olması metnin anlaşılabilirliğini arttırsa da okunmaya değer görülmemesine neden olabilir. Aynı şekilde yeni bilgilerin fazla olması ise okurun anlamamasını ve metinden sıkılmasına neden olabilir. Nitelikli bir metnin eski ve yeni bilgileri harmanlayarak sunması ve dengeli olması gerekmektedir (Coşkun, 2005; Can, 2012; Yılmaz, 2012).

6.Duruma Uygun Olma: metnin ana fikrine, okuyucu kitlesine, amacına ve türüne uygun olmasını belirtmektedir. Kısa bir sürede anlaşılması istenen bir bilgi için çok uzun bir metin oluşturulursa bu duruma uygun olmaz. Hedef kitleye, ulaşılmak istenen amaca uygun hazırlanmayan metinlerin iletili hedeflenen alıcıya ulaşmaz ya da ulaşması gecikir (Coşkun, 2005; Can, 2012; Yılmaz, 2012).

7.Metinler Arasılık: mevcut metnin diğer metinlerle var olan ilişkilerini ifade etmektedir. Hiçbir metin diğer metinlerden soyutlanmış olarak oluşturmamıştır, her metin diğer metinlerle gerek gönderim yoluyla gerekse devamı niteliğinde olarak ilişki içerisinde. (Coşkun, 2005; Can, 2012; Yılmaz, 2012).

Metinlerde bulunması ölçütlerin incelendiği pek çok çalışma bulunmaktadır. Alanyazına bakıldığında yazılı ürünlerin metinsellik ölçütlerine göre değerlendirilmesi iki farklı şekilde yapılmaktadır. Birincisinde, ünlü yazarlar/uzmanlar tarafından yazılan metinlerin incelendiği çalışmalar (Akçay ve Şahin, 2015; Karakuş, Deniz ve Karayazı, 2018; Bozok, 2019; Aksu, 2020) yer almaktadır. İkincisinde ise öğrencilerin var olan yazma performanslarının metinsellik ölçütlerine göre değerlendirildiği ya da metinsellik ölçütlerinden bazılarının öğretimine yönelik uygulamaların yer aldığı çalışmalar (Keçik, 1992; Coşkun, 2008; Keklik ve Yılmaz, 2013; Seçkin Arslan ve Ergenç, 2014; Tok ve Gönülal, 2014; Sümer ve Turna, 2019; Aslan ve Çakmak, 2020) yer almaktadır. Alanyazındaki çalışmalardan elde edilen ortak bulgulara bakıldığında öğrenci metinlerindeki metinsellik ölçütlerinin pek çoğuna yer verilmediği, öğrencilerin yazılı ürünlerinin metinsellik boyutunda çok zorlandıklarını ve yazma becerisinin öğrencilerin gelişimleriyle artma gösterdiği görülmektedir (Coşkun, 2005; Aslan ve Çakmak, 2020).

Öğrenciler tarafından oluşturulan yazılı anlatım ürünlerinin metinsellik özelliklerinin edinilmesi, öğrencilerin iletişim aracı olarak kullanılan yazılı anlatım ürünü ortaya koyma becerileri düzeylerini belirlemek açısından son derece önemlidir. Ayrıca ilerleyen zamanlarda öğrencilere metinsellik ölçütleri bağlamında yazılı ürün oluşturmaları konusunda yardımcı olacağı için de önem taşımaktadır. Yine alanyazında metinsellik alanında öğrencilerin yazılı ürünlerinin incelendiği araştırmaların bir arada sunulduğu, derleme bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu bakış açısıyla, gerçekleştirilmiş literatür taramasında ülkemizde öğrencilerin yazılı ürünlerinin metinsel açıdan değerlendiren çalışmaların incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırma modeli

Bu çalışmada içerik analizi, yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, benzer yönleri olan verilerin belirli kavramlar ve ölçütler çerçevesinde bir araya getirilmesi ve yorumlanmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). İçerik analizi meta-analiz, meta-sentez ve betimsel içerik analizi olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Bu çalışmada, öğrenciler tarafından yazılmış metinler üzerinde yapılan metinsellik çalışmaları hakkında bilgi verildiği için betimsel içerik analizi kullanılmıştır. Betimsel içerik analizi; bir konu hakkında yapılan araştırmaların sonuçlarının tanımlayıcı bir boyutta değerlendirilmesine yönelik sistematik bir yöntem olarak tanımlanmaktadır (Çalık ve Sözbilir, 2014).

Verilerin toplanması ve analizi

Öğrencilerin yazılı ürünlerinde metinsellik çalışmalarının incelendiği bu çalışmada, verilerin toplanması için YÖK tez tarama merkezi, Ulakbim, Google akademik, Eric, EBSCHost, Sage ve Web of Science veritabanları taranmıştır. Tarama yapılırken anahtar sözcük olarak; “Metinsellik”, “Bağdaşıklık”, “Tutarlılık”, “Amaçlılık”, “Kabul Edilebilirlik”, “Bilgilendiricilik”, “Duruma Uygun Olma”

ve “Metinler Arasılık” kullanılmıştır. Ulaşılan çalışmalar doküman analizi ile yazarca aşağıda verilen ölçütlere göre incelenmiştir. Araştırmada incelenecek çalışmalar için belirlenen ölçütler şunlardır: a) Türkiye’de yapılmış olması, b) yazılı ürünler üzerinde yapılmalı, c) öğrencilerle yapılmış olmalı ve d) anahtar sözcüklerden en az birini barındırmalıdır.

Bilgisayar ortamında yazarın yapmış olduğu taramadan elde edilen araştırmalar ölçütler bağlamında incelendiğinde 20 araştırma çalışmaya dâhil edilmiştir. Çalışmaya dâhil edilmeyen 74 araştırma ise belirlenen ölçütleri karşılamamışlardır. Mevcut olan durumu ortaya koymak amacıyla nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı araştırma yöntemleri nitel araştırmalar, nicel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı araştırmalar ise nicel araştırmalar olarak adlandırılmaktadır. Uygulanan herhangi bir müdahalenin etkisini inceleyen araştırmalar da deneysel araştırmalar olarak adlandırılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Kategorilerin oluşturulmasının ardından araştırmalar yazarlar arasında paylaşılmış ve incelemeleri bireysel olarak yapılmıştır.

Araştırmanın güvenilirliği

Çalışmanın objektif olmasını sağlamak amacıyla yazar tarafından bir kodlama listesi oluşturulmuştur. Kodlama listesinde araştırmaların, yöntemleri, hangi metinsellik öğelerinin incelendiği, katılımcıları, veri toplama araçları, amaçları ve sonuçlarına yer verilmiştir. İçerik analizi yapılan bu çalışmada güvenilirliği sağlamak amacıyla verilerin %35’i (5 araştırma) başka bir uzman tarafından bağımsız olarak incelenmiştir. Çalışmanın güvenilirliğini hesaplamak için puanlayıcılar arası güvenilirlik formülü ((Görüş birliği/Görüş birliği+Görüş ayrılığı) X 100) kullanılmış ve güvenilirlik % 89-95 aralığında bulunmuştur (Frankel ve Devers, 2000; Yelboğa ve Tavşancıl, 2010).

Bulgular ve yorum

Belirlenen ölçütler çerçevesinde yapılan taramalar sonucunda öğrencilerin yazılı ürünlerinde metinsellik çalışmalarının incelendiği bu çalışmada 1992-2020 yılları arasında yapılmış 22 araştırmaya ulaşılmış ancak iki çalışmanın tam metinlerine ulaşamadığından çalışmaya dâhil edilmemiştir. 28 yılı kapsayan bu sürede yapılan araştırmaların sayıca az olması ve bu çalışmaların da 2011 yılından sonra artış olması ülkemizdeki öğrencilerle yapılmış metinsellik çalışmalarının ne düzeyde olduğunu nispeten göstermektedir. Çalışmaya dâhil edilen araştırmalara ilişkin bulgular Tablo 1’de verilmiştir. İncelenen çalışmaların araştırma yöntemlerine bakıldığında çoğunluğunun nicel araştırma yöntemleri ile yürütüldüğü (n=12), ardından nitel araştırma yöntemlerinin (n=7) sıkça görüldüğü ve en az da karma yöntem araştırmasının (n=1) kullanıldığı görülmektedir. Nicel yöntem içerisinde yalnızca tarama modelinin, nitel yöntemde bakıldığında doküman incelemesi ve eylem araştırmasının, karma yöntemde ise tarama ve doküman incelemesi modellerinin kullanıldığı görülmektedir.

İncelenen araştırmaların konularına göre dağılımlarına bakıldığında; en fazla bağdaşıklık öğeleri ile tutarlılığın birlikte incelendiği çalışmaların (Coşkun, 2005; Coşkun, 2011; Can, 2012; Yılmaz, 2012; Seçkin, Arslan ve Ergenç, 2014; Çoban ve Karadüz, 2015; Kalı, 2016; Aslan ve Çakmak, 2020) olduğu, ardından öğrenci metinlerinin tutarlılığının değerlendirildiği çalışmaların (Çeçen, 2011; Ülper, 2011; Tok ve Gönülal, 2014; Çoban ve Karadüz, 2016; Dağaşan, 2018;) geldiği. Daha sonra da yalnızca bağdaşıklık öğelerinin incelendiği (Coşkun, 2011; Keçik, 1992 ve Sümer ve Turna, 2019), metinler arasılık öğesinin (Göçer, 2012; Güler, 2018; Tutkun, 2019) yalnızca bir çalışmada metinsellik öğelerinin tamamının incelendiği (Göçer, 2010) yer aldığı görülmektedir.

Araştırmaların amaçlarına göre dağılımlarına bakıldığında en fazla çeşitli sınıflar arasında bağdaşıklık ve tutarlılığa (Keçik, 1992; Coşkun, 2005; Ülper, 2011; Can, 2012; Seçkin, Arslan ve Ergenç, 2014; Çoban ve Karadüz, 2016; Kalı, 2016; Aslan ve Çakmak, 2020) karşılaştırmalar yapıldığı, ardından aynı sınıf düzeyinde çeşitli değişkenler çerçevesinde yazılı öğrenci ürünlerinin bağdaşıklık açısından incelendiği (Göçer, 2010; Coşkun, 2011; Göçer, 2012; Keklik ve Yılmaz, 2013; Çoban ve Karadüz, 2015; Sümer ve Turna, 2019) daha sonrada aynı sınıf düzeyinde çeşitli değişkenler çerçevesinde yazılı öğrenci ürünlerinin tutarlılık açısından incelendiği (Çeçen, 2011; Yılmaz, 2012; Tok ve Gönülal, 2014; Dağaşan, 2018) ve en az da aynı sınıf düzeyinde çeşitli değişkenler çerçevesinde yazılı öğrenci ürünlerinin metinlerarasılık açısından incelendiği (Güler, 2018; Tutkun, 2019) görülmektedir.

İncelenen araştırmaların örneklem gruplarına bakıldığında en fazla ortaokul öğrencilerinin (Coşkun, 2005; Çeçen, 2011; Coşkun, 2011; Çoban ve Karadüz, 2015; Dağaşan, 2018; Güler, 2018; Sümer ve Turna, 2019; Tok ve Gönülal, 2014; Tutkun, 2019; Aslan ve Çakmak, 2020), ardından lise öğrencilerinin (Can, 2012; Yılmaz, 2012; Keklik ve Yılmaz, 2013), daha sonra lisans öğrencilerinin (Göçer, 2010; Ülper, 2011; Göçer, 2012; Seçkin, Arslan ve Ergenç, 2014; Çoban ve Karadüz, 2016; Kalı, 2016) ve en az da ilkökul öğrencilerinin (Keçik, 1922) yer aldığı görülmektedir.

Tablo 1. İncelenen Araştırmalara İlişkin Bulgular

Araştırmanın Adı	Yılı	Amaç	Yöntemi	Örnekleme	Katılımcılar	Veri Toplama Aracı	Sonuç
İlkokul öğrencilerinin özet ve hatırlama metinlerinde bağdaşıklık sorunu	Keçik, 1992	İlkokul 2. ve 5. sınıf öğrencilerinin ürettikleri özet ve hatırlama metinleri incelenerek bu metinlerde bağdaşıklık bozan durumların belirlenmesi	Karma yöntem	2. ve 5. sınıf öğrencileri	2. sınıf 144, 5. sınıf 39 öğrenci	Bilgilendirici metinler	Sınıflar arasında anlamlı farklılık olmamakla birlikte her iki sınıf seviyesinde de öğrenciler bağdaşıklık öğelerini kullanamamaktadır.
İlköğretim öğrencilerinin öyküleyici anlatımlarında bağdaşıklık, tutarlılık ve metin elementleri	Coşkun, 2005	5. ve 8. sınıfta öğrencinin öyküleyici anlatımları, bağdaşıklık, tutarlılık ve metin elementleri açısından değerlendirilmesi	Nitel yöntem	5. ve 8. sınıf öğrencileri	5. sınıf 191, 8. sınıf 181	Öğrencilerin yazılı ürünleri (Konu verilmiş)	Bağdaşıklık, tutarlılık ve metin elementleri açısından sınıf seviyesine göre anlamlı farklılık var.
Eğitim fakültesi öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerinin süreç yaklaşımı ve metinsellik ölçütleri	Göçer, 2010	Eğitim fakültesi öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerini kullanma durumlarını belirlemek	Nitel yöntem	Üniversite 3. sınıf öğrencileri	10 üniversite 3. sınıf öğrencisi	Öğrencilerin yazılı ürünleri (Konu verilmemiş)	Öğrencilerin yazmış olduğu kompozisyonlar metinsellik ölçütlerine kısmen sahip olarak nitelendirilmiştir.

ekseninde değerlendirilmesi	Türk ve göçmen öğrencilerin yazılı anlatımlarında a metin bağdaşıklığı	Coşkun, 2011	Göçmen öğrencilerle Türk öğrencilerin yazdıkları metinleri bağdaşıklık araçlarının sıklığı açısından incelemek	Nicel yöntem	5. sınıf öğrencileri	98 göçmen, 103 Türk	Öğrencilerin yazılı ürünleri (Konu verilmiş)	Eksilti anlatım dışındaki bağdaşıklık araçlarının kullanım sıklığında göçmen ve Türk öğrenciler arasında anlamlı fark bulunamamıştır.
Yedinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici yazılarında tutarlılık	Çeçen, 2011	7 sınıf öğrencilerinin öyküleyici yazılarının, tutarlılık açısından değerlendirmesi	Nicel yöntem	7. sınıf öğrencileri	34 yedinci sınıf	Öğrencilerin yazılı ürünleri (Konu verilmiş)	Tutarlılık puanı 5 üzerinden 3,13 ve yazılan metinler orta seviyede tutarlı bulunmuştur.	

Tablo 1 devamı...

Araştırmanın Adı	Yılı	Amacı	Yöntemi	Örneklemi	Katılımcılar	Veri Toplama Aracı	Sonuç
Öğrenci metinlerinin tutarlılık ölçütleri bağlamında değerlendirilmesi	Ülper, 2011	Öğrencilerin yazma sorunlarının tutarlılık açısından yaş, okul, cinsiyet değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek	Nitel yöntem	8., 12. ve lisans 4. sınıf	8. sınıf 35, 12. sınıf 24, lisans 4. sınıf 33 / 49 kız, 43 erkek	Öğrencilerin yazdıkları denemeler	Kızların ve yüksek öğretim öğrencilerinin daha başarılı oldukları bulunmuştur.
Ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımlarında a paragraf düzeyinde bağdaşıklık ve tutarlılık	Can, 2012	Ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımları paragraf düzeyinde bağdaşıklık, tutarlılık ve düşünceyi geliştirme teknikleri bakımından değerlendirilmesi	Nicel yöntem	9. ve 10. sınıf öğrencileri	9. sınıf 262, 10. sınıf 262 öğrenci	Öğrencilerin yazılı ürünleri (Konu verilmiş)	Öğrencilerin tutarlılık puanlarında anlamlı farklılık görülmezken diğer değişkenler sınıf seviyesinde karşılaştırılmamıştır.
Türkçe Öğretmen Adaylarının Yetizleme Çalışmalarıyla Oluşturdukları Metinlerin	Göçer, 2012	Türkçe öğretmeni adaylarının yazma eğitimi dersi yetizleme çalışmaları	Nitel Yöntem	Üniversite 3. sınıf öğrencileri	12 üniversite 3. sınıf öğrencisi	Öğrencilerin yazılı ürünleri (Konu verilmemiş)	Türkçe öğretmen adaylarının yetizleme çalışmalarıyla ortaya koydukları metinlerin

Metinlerarasılık: Dilsel Metinlerin Kullanımı Açısından İncelenmesi		çerçevesinde oluşturdukları metinleri metinlerarasılık açısından incelemek					metinlerarasılık ölçütünü karşılayan niteliklere sahip olduğu görülmüştür.
11. Sınıf öğrencilerine ait öyküleyici metinlerin bağdaşıklık ve tutarlılık açısından incelenmesi	Yılmaz, 2012	Öğrencilerin öyküleyici anlatımlarında bağdaşıklık ve tutarlılık düzeylerini belirlemek	Nicel yöntem	11. sınıf öğrencileri	1240 kadın, 1210 erkek	Öğrencilerin yazılı ürünleri (Konu verilmiş),	Tutarlılıkta tüm değişkenlerde farklılık vardır, ayrıca bağdaşıklıkta yalnızca ailenin gelir düzeylerine farklılık bulunmamıştır.

Tablo 1 devamı...

Araştırmanın Adı	Yılı	Amacı	Yöntemi	Örneklemi	Katılımcılar	Veri Toplama Aracı	Sonuç
11. Sınıf öğrencilerine ait öyküleyici metinlerin bağdaşıklık ve tutarlılık açısından incelenmesi	Keklik ve Yılmaz, 2013	11. sınıf öğrencilerin öyküleyici anlatımlarında bağdaşıklık ve tutarlılık oluşturma başarılarının hangi düzeyde olduğunu belirlemektir.	Nicel yöntem	11. sınıf öğrencileri	152 kadın, 148 erkek	Öğrencilerin yazılı ürünleri (Konu verilmiş)	Bağlama ögeleri 13,24 puan, gönderim 11,67 puan, eksilteli anlatım 5,69 puan ve değiştirim 1,69 puandır. Öğrencilerin tutarlılık puanı ortalaması 5 üzerinden 1,87 puan olarak bulunmuştur.
Bağdaşıklık ve tutarlılık bakımından lise ve üniversite öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri	Seçkin, Arslan ve Ergenç, 2014	Lise ve üniversite öğrencilerin yazılı anlatımlarında bağdaşıklık unsurlarını kullanımlarını ve tutarlılık düzeylerini belirlemektir.	Nicel yöntem	9.,11., Lisans 1. ve Lisans 3. sınıf öğrencileri	9. sınıf 20, 11. sınıf, 20, lisans 1. sınıf 20 ve lisans 3. sınıf 20 / 40 kadın 40 erkek	Öğrencilerin yazılı ürünleri (Giriş cümlesi verilmiş)	Kadınlar erkeklerden daha başarılı, Lise ve üniversite kendi içerisinde anlamlı farklılık yok ama totalde farklılık var.
8. Sınıf öğrencilerinin yazma taslakları aracılığıyla metin tutarlıklarının sağlanması: bir eylem araştırması	Tok ve Gönüllü, 2014	Geliştirilen öğretim etkinlikleri ve yazma öncesinde hazırlanan yazma taslakları aracılığıyla 8. sınıf öğrencilerin paragraf	Eylem Araştırması	8. sınıf öğrencileri	14 kadın, 18 erkek	Eylem planı, öğrenci ürünleri, günlük, görüşmeler	Uygulama, öğrencilerin yazılı anlatımlarında tutarlı metin oluşturma, uygun destekleyici unsurları bulma, destekleyici unsurların artması, daha

		düzeyinde metin tutarlılıkları nın sağlanması					ayrıntılı düşünme becerisi kazanma ve yazma tutumlarını artırmaları yönünde olumlu sonuçlar vermiştir.
7. Sınıf öğrencilerin öyküleyici metinlerinin bağdaşıklık ve tutarlılık ölçütlerine göre değerlendiril mesi	Çoban ve Karad üz, 2015	Sosyo- ekonomik açıdan farklı okullardaki öğrencilerin oluşturduğu metinlerin bağdaşıklık ve tutarlılık ölçütlerine göre; incelenmesi	Nicel yöntem	7. sınıf öğrenciler i	83 öğrenci	Öğrencile rin yazılı ürünleri (Konu verilmiş)	Öğrencilerin bağdaşıklık ve tutarlılık puanları buldukları sosyo-ekonomik düzeğe göre farklaşmamakt adır.

Tablo 1 devamı...

Araştırman ın Adı	Yılı	Amacı	Yönte mi	Örnekle mi	Katılımcı lar	Veri Toplama Aracı	Sonuç
Türkçe Öğretmen Adaylarının Metinlerinde Tutarlılık	Çoban ve Karadü z, 2016	Türkçe öğretmen adaylarının oluşturdukları hikâye edici metinlerin tutarlılık düzeyinin belirlenmesi	Nicel yöntem	Üniversite 1. ve 3. sınıf öğrenciler i	18 üniversite 1., 17 üniversite 3. sınıf - 19 kız, 16 erkek	Öğrenciler in yazılı ürünleri (Konu verilmiş)	Cinsiyet ve sınıf düzeğine göre farklılık yokken, başarı ortalaması yüksek olan öğrenciler daha tutarlı metinler yazmışlardır.
Türkçe öğretmeni adaylarının öyküleyici anlatımlarının bağdaşıklık ve tutarlılık açısından incelenmesi	Kah, 2016	Türkçe öğretmeni adayının öyküleyici metinlerini, bağdaşıklık ve tutarlılık unsurları açısından incelenmesi	Nicel yöntem	Üniversite 1. ve 4. sınıf öğrenciler i	30 üniversite 1. sınıf, 30 üniversite 4. sınıf	Öğrenciler in yazılı ürünleri (Öykü girişi verilmiş)	Sınıf seviyesi bağdaşıklık faktöründe anlamlı farklılık gösterirken tutarlık faktöründe anlamlı farklılık görülmemişti r.
Ortaokul öğrencilerinin yazılı üretimlerinin tutarlılık ölçütlerine göre değerlendiril mesi	Dağışa n, 2018	Öğrencilerin yazılı ürünlerindeki tutarlılık düzeylerini belirlemek	Nitel yöntem	6. sınıf öğrenciler i	347 öğrenci	Öğrenciler in yazılı ürünleri (Konu verilmiş)	Sosyo- ekonomik düzeği yüksek olan okulun öğrencileri daha tutarlı metinler yazmışlardır.

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin yaratıcı metinlerinde metinlerarasılık	Güler, 2018	Öğrencilerin yaratıcı yazma çalışmalarıyla oluşturdukları metinlerin metinlerarasılık açısından incelenmesi	Nitel yöntem	8. sınıf öğrencileri	30 alt, 30 orta, 30 üst sosyo-ekonomik düzey	Öğrencilerin yazılı ürünleri (Konu verilmiş)	Metinlerarasılık ölçütlerinin kullanım sıklığının sosyoekonomik düzeyle doğru orantılı olduğu görülmüştür.
İşitme ve işitme yetersizliği olan öğrencilerin özetleme becerilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi	Sümer ve Turna, 2019	İşitme ve işitme yetersizliği olan öğrencilerin özetleme becerileri ve bağdaşıklık düzeylerinin incelenmesi	Nitel yöntem	8. sınıf öğrencileri	15 işitme yetersizliği, 15 normal gelişim gösteren öğrenci	Metin verilmiş ve özetleme için istenmiş	Bağdaşıklık araçlarının kullanımında normal gelişim gösteren bireylerin lehine anlamlı farklılık bulunmuştur.

Tablo 1 devamı...

Araştırmanın Adı	Yılı	Amacı	Yöntemi	Örnekleme	Katılımcılar	Veri Toplama Aracı	Sonuç
Metinlerarasılığın Türkçe öğretiminde kullanımına yönelik bir eylem araştırması: 7. sınıf örneği	Tutkun, 2019	Mevcut öğretim sürecini metinlerarasılık kuramına göre yeniden yapılandırarak öğrencilerin üst düzey bilişsel süreçleri kullanarak metinlerarası anlam kurmalarını ve metinlerarası düşüncelerini geliştirmek	Nitel yöntem	7. sınıf öğrencileri	26 kız	Örnek metinler, metinlerin öğrenciler tarafından yeniden oluşturulması	Metinlerarasılık kuramına bağlı olarak yapılandırılmış öğretim sürecinde öğrencilerin üst düzey bilişsel süreçleri daha fazla kullandıkları, metinlerarası anlam kurmada ve metinlerarası düşünmede süreç içinde anlamlı bir değişim olduğu belirlenmiştir
Metin türleri bağlamında az gören, görme engelli ve gören öğrencilerin yazılı ifade	Aslan ve Çakmak, 2020	Metin türleri bağlamında az gören, görme engelli ve gören öğrencilerin yazılı ifade	Nitel yöntem	5., 6., 7., 8. sınıf öğrencileri	111 az gören, 113 görme engelli, 120 gören öğrenci / 158 kadın, 186 erkek	Öğrencilerin yazdıkları anı, ikna edici ve bilgilendirici metinler	Metin türlerine göre tutarlılıkta ve bağdaşıklıkta anlamlı farklılıklar vardır.

becerilerinin
incelenmesibecerilerinin
incelenmesi

Araştırmaların katılımcılarına baktığımızda toplam katılımcı sayısının 5305 kişi olduğu, cinsiyete yönelik dağılıma baktığımızda ise 1960 katılımcının kız, 1923 katılımcının erkek ve 1422 katılımcının cinsiyetinin belirtilmediği görülmektedir. Cinsiyet faktörünün sınıf seviyesine göre dağılımına bakıldığında ise ikinci sınıfa devam eden 144 öğrenci, beşinci sınıfa devam eden 520 öğrenci, altıncı sınıfa devam eden 431 öğrenci, yedinci sınıfa devam eden 227 öğrenci, sekizinci sınıfa devam eden 455 öğrenci, dokuzuncu sınıfa devam eden 282 öğrenci, onuncu sınıfa devam eden 262 öğrenci, on birinci sınıfa devam eden 2270 öğrenci, on ikinci sınıfa devam eden 24 öğrenci, üniversite birinci sınıfa devam eden 48 öğrenci, üniversite üçüncü sınıfa devam eden 42 öğrenci, üniversite dördüncü sınıfa devam eden 63 öğrenci olduğu görülmektedir. Ayrıca araştırmalarda dikkat çeken bir diğer konu da iki çalışmanın katılımcılarının yetersizliği olan öğrencilerden oluşmasıdır. Sümer ve Turna (2019), çalışmalarında işitme yetersizliği olan 15 öğrencinin bağdaşıklık ve tutarlılıklarını işitme yetersizliği olmayan öğrenciler ile karşılaştırmışlardır. Yine Aslan ve Çakmak (2020), ortaokula devam eden 113 görme yetersizliği olan, 111 az gören ve 120 normal gelişim gösteren öğrencinin yazılı ürünlerini farklı metin türlerinde bağdaşıklık ve tutarlılık açısından değerlendirmiştir.

İncelenen araştırmalarda verilerin toplanması kısmında izlenen yöntemlere bakıldığında; araştırmaların 13 tanesinde öğrencilere konu verilerek yazdıkları ürünlerin incelenmesi (Keçik, 1992; Coşkun, 2005; Çeçen, 2011; Coşkun, 2011; Ülper, 2011; Can, 2012; Yılmaz, 2012; Keklik ve Yılmaz, 2013; Çoban ve Karadüz, 2015; Çoban ve Karadüz, 2016; Dağaşan, 2018; Güler, 2018; Aslan ve Çakmak, 2020), müdahale programı oluşturulmuş, öğrencilere bağdaşıklık öğelerini kullanma ve tutarlı metinler oluşturma çalışması (Tok ve Gönülal, 2014; Tutkun, 2019), iki araştırmada üç cümlelik bir giriş verilmiş ve öğrencilerden metni tamamlamaları istenmiş (Seçkin, Arslan ve Ergenç, 2014; Kalı, 2016), iki araştırmada herhangi bir konu verilmediği (Göçer, 2010; Göçer, 2012) ve bir araştırmada ise okunulan metnin özetlenmesi istenerek yazılan ürünlerin incelenmesi (Sümer ve Turna, 2019) yapılmıştır.

Araştırmaların bulgularını değerlendirdiğimizde, incelenen metinsellik ölçütlerinin çeşitli sınıf seviyelerini inceleyen 3 araştırmada sınıf seviyeleri arasında anlamlı farklılık gösterdiği (Coşkun, 2005; Ülper, 2011; Yılmaz, 2012), 3 araştırmada ise sınıf seviyeleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı (Keçik, 1992; Can, 2012; Çoban ve Karadüz, 2016) görülmektedir. Aynı sınıf seviyesindeki öğrencilerin farklı değişkenler (cinsiyet, sosyo-ekonomik durum vb.) açısından incelendiği araştırmaların 3 tanesinde (Dağaşan, 2018; Güler, 2018; Sümer ve Turna, 2019) çeşitli değişkenlerin öğrencilerin kullandıkları metinsellik öğelerinin sıklığını etkilediğini, 3 tanesinde ise (Coşkun, 2011, Çoban ve Karadüz, 2015; Kalı, 2016) incelenen değişkenlerin öğrencilerin metinsellik öğelerini kullanma sıklığına herhangi bir etkisinin olmadığı belirtilmektedir. Müdahale içeren araştırmalara bakıldığında (Tok ve Gönülal, 2014; Tutkun, 2019) uygulanan programların etkili olduğunu ve çalışmalara katılan öğrencilerin müdahaleler sonrasında metinsellik öğelerini kullanma sıklığının arttığını belirtmişlerdir. Yalnızca kullanılan ölçeklerin puanlamalarına ilişkin bilgi veren 4 araştırmada (Göçer, 2010; Çeçen, 2011; Göçer, 2012; Keklik ve Yılmaz, 2013) öğrencilerin yazılı anlatımlarında incelenen metinsellik öğelerinin orta düzeyde kullanıldığına ilişkin bilgi verilmektedir.

Sonuç, tartışma ve öneriler

Öğrencilerce üretilen yazılı metinlerin metinsellik özellikleri açısından incelendiği araştırmalara yönelik olarak yapılan bu çalışmada alanyazın taraması sonrası elde edilen 83 araştırmanın 22'si yer almıştır.

Alanyazında yapılan araştırmaların çoğu ders kitapları ya da uzmanlar/yazarlar tarafından yazılan metinleri incelemeye yöneliktir. Bu durumun öğrencilerle yapılan çalışmaların bireysel becerileri yansıtmasından ve ileriki dönem literatüründe yer almayacağı konusunun göz önünde bulundurulmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Yani, nitelikli bir metin ortaya koymanın yolunun metin oluşturmanın öğretiminden geçeceği düşüncesi göz ardı edilmiştir. Halbuki Crossley ve McNamara (2010), okul yaşantısının ilk yıllarının nitelikli bir metin ortaya koymak için çok önemli olduğunu belirtmişlerdir. Yine alan yazında metin öğretimi ve yazılı anlatımın öğretimine yönelik çalışmaların öğrencilerin yazılı anlatım becerilerine katkı sağladığı görülmektedir (Güzel, 1999; Coşkun, 2005; Öztürk, 2016).

Çalışmanın dikkat çeken bir diğer bulgusu da incelenen araştırmalarda metinsellik ölçütlerinden “bağdaşıklık, tutarlılık ve metinler arasılık” öğelerinin çok araştırıldığı “amaçlılık, kabul edilebilirlik, bilgilendiricilik, duruma uygun olma” öğelerine ise hiçbir araştırmada yer verilmediğidir. Yapılan taramalarda ve araştırmaların literatür kısımlarına bakıldığında özellikle bağdaşıklık ve tutarlılığa diğer öğelerden daha fazla yer verildiği görülmektedir. Bunun ilgili alanyazında bağdaşıklık ve tutarlılığın metinsellik ölçütlerinin temellerini oluşturduğu ve diğer öğeleri kapsadığı düşüncesinden kaynaklı olduğu düşünülmektedir (Coşkun, 2005; Karatay, 2010; Yılmaz, 2012; Dağışan, 2018). Carretti, Re ve Arfe (2013) ise yukarıdaki durumun aksine metinsellik ölçütlerinin birbirleriyle iç içe geçmiş olduklarını ancak hepsinin kendi içlerinde bağımsız olduklarını ve birbirlerini kapmadıklarını dile getirmişlerdir.

Çalışmanın katılımcılarına ilişkin, en sık ortaokul öğrencileriyle ve sınıflar arası karşılaştırmalar konusunda yapılmış olması dikkat çekmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) 2019 yılında hazırlanmış olduğu Türkçe dersi müfredatında metinsellik ölçütlerinin kazanımlar arasında altıncı sınıftan itibaren yer almaya başlamış olmasının yapılan araştırmalara yön vermiş olduğu düşünülmektedir. Ayrıca ilkokulun ilk yıllarının okuma, okuduğunu anlama ve temel yazma eğitimlerini barındırması öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin bu seviyede olması metinsellik ölçütlerinin bu dönemlerde değerlendirilmemesini açıklar niteliktedir (Güneş, 2013). Çalışmanın katılımcılara yönelik bulgularından bir diğeri ise yapılan araştırmaların bir kısmının lisans öğrencileri ile yapılmış olması ve katılımcıların Türkçe ya da Sınıf öğretmenliği alanında eğitim alan öğrencilerden oluşmasıdır. Bu durumun araştırmacıların çocukların geleceğine yön verecek olan öğretmen adaylarının metinsellik ölçütleri öğretimine yönelik olarak ne kadar iyi bir eğitim almışlarsa, meslek hayatlarında verecekleri dil eğitiminin de o kadar iyi olacağı düşüncesinden kaynaklandığı görülmektedir (Göçer, 2010; Ülper, 2011; Seçkin, Aslan ve Ergenç, 2014; Çoban ve Karadüz, 2016). Katılımcılara ilişkin dikkat çeken bir diğer bulgu ise, uluslararası alanyazında özel gereksinimli olan öğrencilerin yazılı ürünlerinin metinsellik öğeleri açısından incelendiği görülürken ülkemizde özel gereksinimli öğrencilerin katılımcı olduğu yalnızca iki çalışma vardır.

Çalışmada, çoğunlukla öğrencilerin sınıf seviyelerine göre kullandıkları metinsellik ölçütlerinin sıklığının karşılaştırıldığı görülmektedir. Bu durumun öğrencilerin zihinsel gelişimlerinin ve yazma deneyimlerinin artmasının kullanılan metinsellik ölçütlerine etkisinin araştırılmak istenmesiyle ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Alanyazında yapılmış çalışmaların çoğunluğu, sınıf seviyesinin ilerlemesi ile metinsellik ölçütlerinin kullanım sıklığının arttığını belirtmektedir (Coşkun, 2005; Ülper, 2011; Can, 2012; Lucero, Fernandez ve Montanero, 2018). Ancak bu bulgunun tam tersi olan sınıf seviyesinin metinsellik ölçütlerinin kullanım sıklığına herhangi bir etkisi olmadığını ortaya koyan çalışmalar da yer almaktadır (Keçik, 1992; Çoban ve Karadüz, 2016; Seçkin, Aslan ve Ergenç, 2014; Kılı, 2016).

Metinsellik ölçütlerinin öğrencilerin yazılı ürünlerinde yer aldığı bu literatür taramasında bazı sınırlılıklar ve bu sınırlılıklar çerçevesinde öneriler bulunmaktadır. Çalışmanın sınırlılıklarından ilki yalnızca ülkemizde yapılmış araştırmaları içermesidir, ilerideki araştırmalara öneri olarak uluslararası literatürün incelenmesi tavsiye edilmektedir. Çalışma, öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki metinsellik ölçütlerinin incelenmesiyle sınırlıdır, öğrencilerin yada bireylerin sözlü anlatım becerilerinin metinsellik ölçütleri bağlamında araştırılması tavsiye edilmektedir. Çalışmada uygulama içeren yalnızca bir çalışma olması bu alanda uygulama içeren araştırmalara ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Dolayısıyla ileride bu yönde araştırmaların yapılması önerilmektedir. İncelenen araştırmaların çoğunlukla az sayıda katılımcıyla ve özel gereksinimi olan öğrencilere çok az yer verilerek yürütüldüğü görülmektedir. Bundan dolayı ileriki araştırmaların daha fazla katılımcıyla ve özel gereksinimi olan öğrencileri de barındırarak yürütülmesi tavsiye edilmektedir. Uygulamalara yönelik olarak ise; öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerini destekleyen etkinliklere daha fazla yer verilmesi, öğrencilerin metinsellik ölçütlerini kavramaları için etkili öğretimlerin yapılması ve okunan metinlerin metinsellik ölçütleri kapsamında değerlendirilmesinin öğrencilere öğretilmesi önerilmektedir.

Kaynakça

- Akçay, A. ve Şahin, N. (2015). Türk Dilinin Eski Yazılı Örneklerinin Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarında Metin Olarak Yer Alabilirliğinin İncelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 1(1), 53-64.
- Aksu, S. (2020). Bağdaşıklık Üzerine Bir Bibliyografya Denemesi. *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 6(13), 412-445.
- Aslan, C. ve Çakmak, S. (2020). Metin Türleri Bağlamında Az Gören, Görme Engelli ve Gören Öğrencilerin Yazılı İfade Becerilerinin İncelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 868-885.
- Bae, J. (2001). Cohesion And Coherence in Children's Written English: Immersion and English-Only Classes. *Issues in Applied Linguistics*. 12(1), 51-88.
- Berninger, V. W. ve Abbott, R. D. (2010). Listening Comprehension, Oral Expression, Reading Comprehension, and Written Expression: Related Yet Unique Language Systems in Grades 1, 3, 5, and 7. *Journal of Educational Psychology*, 12(3), 635-651.
- Beyreli, L., Çetindağ, Z. ve Celepoğlu, A. (2005). *Yazılı ve Sözlü Anlatım*. (1. Baskı) Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Bozok, L. (2019). "Ortaokul 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Bağdaşıklık ve Tutarlılık Yönünden İncelenmesi". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hatay: Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Can, R. (2012). "Ortaöğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarında Paragraf Düzeyinde Bağdaşıklık Ve Tutarlılık". Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Carretti, B., Re, A. M. ve Arfe, B. (2013). Reading Comprehension And Expressive Writing: A Comparison Between Good And Poor Comprehenders. *Journal of Learning Disabilities*, 46(1), 87-96.
- Çeçen, M. A. (2011). Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılarında Tutarlılık. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 15(2), 67-87.
- Çoban, A. ve Karadüz, A. (2015). 7. Sınıf Öğrencilerin Öyküleyici Metinlerinin Bağdaşıklık Ve Tutarlılık Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 67-96.
- Çoban, A. ve Karadüz, A. (2016). Türkçe Öğretmen Adaylarının Metinlerinde Tutarlılık. *Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 1(1), 131-141.
- Coşkun, E. (2005). *İlköğretim öğrencilerinin öyküleyici anlatımlarında bağdaşıklık, tutarlılık ve metin elementleri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Coşkun, E. (2008). İlköğretim öğrencilerinin öyküleyici anlatımlarında metin tutarlılığı. *XXI. Ulusal Dilbilim Kurultayı (10-11 Mayıs 2007) Bildirileri*, 251-260.
- Coşkun, E. (2011). Türk ve göçmen öğrencilerin yazılı anlatımlarında metin bağdaşıklığı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(2), 881-899.
- Crossley, S. A. ve McNamara, D. S. (2010). Say more and be more coherent: how text elaboration and cohesion can increase writing quality. *Grantee Submission*, 7(3), 351-370.
- Çalık, M. ve Sözbilir, M. (2014). İçerik analizinin parametreleri. *Eğitim ve Bilim*, 39(174), 33-38.
- Dağaşan, R. (2018). *Ortaokul öğrencilerinin yazılı üretimlerinin tutarlılık ölçütlerine göre değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- De Beaugrande, R. ve Dressler, W. (1981). *Introduction to text linguistics*. London & New York: Longman.
- Frankel, R. M., & Devers, K.J. (2000). Study design in qualitative research - 1: Developing questions and assessing resource needs. *Education for Health*, 13(2), 251-261.
- Göçer, A. (2010). Eğitim fakültesi öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerinin süreç yaklaşımı ve metinsellik ölçütleri ekseninde değerlendirilmesi niğde üniversitesi örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(1), 271-290.
- Göçer, A. (2012). Türkçe öğretmen adaylarının yetizleme çalışmalarıyla oluşturdukları metinlerin metinlerarasılık: dilsel metinlerin kullanımı açısından incelenmesi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 4(1), 184-195.
- Güler, V. (2018). *Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin yaratıcı metinlerinde metinlerarasılık*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Elazığ: Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Günay, V. D. (2001). *Metin Bilgisi*, İstanbul: Multilingual.
- Güneş, F. (2013). *Türkçe öğretimi*, Ankara: Pegem Akademi.
- Güven, A. Z. (2014). Mustafa Kutlu'nun hikâyelerinde bağdaşıklık ve tutarlılık. *International Journal of Language Academy Volume*, 2(4), 599-609.
- Güzel-Özmen, R. (1999). Öykü yapısı ve öykü yapısının okuduğunu anlama öğretiminde kullanılması. *Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 11, 105-119.
- Halliday, M. ve Hasan, R. (1976). *Cohesion in English*. New York: Longman Group UK Limited.
- Kalı, G. (2016). *Türkçe öğretmeni adaylarının öyküleyici anlatımlarının bağdaşıklık ve tutarlılık açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Muğla: Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karaağaç, G. (2013). *Dil Bilimi Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karakuş, N., Deniz, B. ve Karayazı, N. (2018). 1938 okuma kitabı ve 2017 Türkçe ders kitabının metinsellik ölçütleri yönünden karşılaştırmalı değerlendirmesi. *Ders Kitapları Uluslararası Sempozyumu*, İstanbul.
- Karatay, H. (2010). İlköğretim öğrencilerinin okuduğunu kavrama ile ilgili bilişsel farkındalıkları. *Journal of Türklük Bilimi Arastirmalari*, 27, 457-475.
- Keçik, İ. (1992). İlkokul öğrencilerinin özet ve hatırlama metinlerinde bağdaşıklık sorunu. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 3, 71-75.
- Keklik, S. ve Yılmaz, Ö. (2013). 11. sınıf öğrencilerine ait öyküleyici metinlerin bağdaşıklık ve tutarlılık açısından incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(4), 139-157.
- Lüleci, M. (2010). *Yeni bir disiplin olarak metin dilbilim ve Türk edebiyatına metin dilbilimsel bir yaklaşım*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Öztürk, H. (2016). *Öğrenme gücünü olan çocukların öyküleme yoluyla ölçümlenen yazılı ifadeleri ve yazma kaygıları arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Seçkin, P., Arslan, N. ve Ergenç, S. (2014). Bağdaşıklık ve tutarlılık bakımından lise ve üniversite öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 3(1), 340-353.
- Senechall, M., Hill, S. ve Malette, M. (2018). Individual differences in grade 4 children's written compositions: the role of online planning and revising, oral storytelling, and reading for pleasure. *Cognitive Development*, 45, 92-104.
- Sümer, H. M. ve Turna, C. (2018). İşiten ve işitme yetersizliği olan öğrencilerin özetleme becerileri açısından incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 19(3), 531-551.
- Tok, M. ve Gönülal, M. (2014). 8. sınıf öğrencilerinin yazma taslakları aracılığıyla metin tutarlıklarının sağlanması: Bir eylem araştırması. *Electronic Turkish Studies*, 9(6), 1025-1021.
- Tutkun, Y. (2019). *Metinlerarasılığın Türkçe öğretiminde kullanımına yönelik bir eylem araştırması: 7. sınıf örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ülper, H. (2011). Öğrenci metinlerinin tutarlılık ölçütleri bağlamında değerlendirilmesi. *Turkish Studies (Elektronik)*, 6(4), 849-863.
- Wei-Dong, G. (2008). Informational segmentation and text coherence. *US-China Foreign Language*, 6(3), 7-10.
- Westwood, P. (2008). *What Teachers Need to Know About Reading and Writing Difficulties*, Aust Council for Ed Research.
- Yelboğa, A., & Tavşancıl, E. (2010). The Examination of Reliability According to Classical Test and Generalizability on a Job Performance Scale. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 10(3), 1847-1854.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yılmaz, Ö. (2012). *11. sınıf öğrencilerine ait öyküleyici metinlerin bağdaşıklık ve tutarlılık açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Zonguldak: Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.